

Մանգրամի Էֆեսոս

Մ Ի Խ Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԵ ՎԷ ՄԻՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1867 ՓԵՏՐՎԱՐ 1 ՉԱՐՇԷՄՊԻՂ

ՆԻՄԷՐՈ 263

Մանգրամի Էֆեսոս համայնքի 6 հասնի սենյակ 300
հիսնակի վերինը, սենյակի գլխավոր, բոլոր փարապետների
հշիմտե օլարագ, 200 զ" օլուգ, ալթը պլլըղը 100 զ" օլա-
բագ, վե՛նիսիսի տախի 30 ար փարապետաթիւնագ արը :

Իլանաթըն պե՛հեր պաթըը իշն, պե-
րինի տեֆատա 3, իքնի տեֆատա 2,
վե իւշիւնիւ վե սայիր տեֆատա 1
էր զուրուշ պլննագ արը :

Մեքթուգ վե սայիր, Պեյ-օղլունտա սողուն-էօ
467 նիւմերու խանէտե ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱՆԻ Թաղի-
նէինտե, Կարապետ 8. Փանոսեանէ կեօնաթիւնէ արը :

ՀԱՎԱՏԻՍՍԹԸ ԹԵԼԷԿՐՈՑԻՅԷ

(Սժմա Հա՛ւա Եւրոպէական)

Փարիս, 11 փետրվար ախշամըն սաաթ
10 վե 50 տաղըգասընտա.
Իթալիա մէպուսանը միլլէթի մէ՛նիտիտե,
Մ. Րիդաղօլի Թարաֆընտան իրատ օլունան
նութգա մուղայիր օտարագ վե 104 աղայար
Թարաֆընտան իշ վերիմէտիղի հալտե 156
զուրա իլէ միթինկ Թապիր օլունան պիր
ճէմիսէթին մէն օլունամար խուսուսունուն
Թէպեիպէ չաեան սաեղմասընը գարար վեր-
միշէր տիր :

Փարիս 12 փետրվար սապահըն սաաթ
7 սինտե .

Ֆլորանս 14 փետր . — Վիւքէլա իստի-
ֆասընը վերմիշ տիր .

Լոնտոն . — Տիւնքի կիւն ինթիսապ մէ-
սէլէսի իշն Բեֆօրմիսթլէր Թարաֆընտան
պիր պեօլիք ճէմիսէթ վազու պուլմուշ վե
հիշ պիր գաղըըղըղը գուհուր իթմէքսիղին
տաղըըմը տըր :

— Ղաղէթալարտա օգունան Թէլէկրաֆ
հալատիսթի :

Փարիս, 10 փետրուար . ախշամըն սաաթ
1 ինտե .

Բրուսիա իլէ Բուսիա պէնինտե պիր իթ-
թիֆագ վուղու պուլտուղու հալատիսաթ-
տան տըր :

Իթալիա գրալը վելիի ահաը բրէնա Հիւմ-
պէրին Ալպրէշ տուգասը քէրիմէսիլէ աղ-
տը նիքեան իտէ՛նի սահիլէշմէքտե տիր :

Բարա հաղըթլէրի իթալիա բուհպան
սուսուֆունուն էմվալ ու էմաքինի իտտա
Իթմէքտե տիր : Բոմա իլէ Ֆլորանս հիւքիւ-
մէթլէրի պէնինտե պիր նիֆագ վաղը օլա-
ճաղը ինթիմալի գալիտէն տիր :

Աթինա, 10 փետրուար .

Իզլէստին վե Լսէրի ճէպիտ նաման վա-
բօրու հիւմանուլար իլէ, Բեթիմօտա տախի-
լի տայիլէլի իթաաթ օլան իւշ երեւ կիկիր-
մի նէֆէր կէօնիւլիւլէրի Տէվլէթի ալլէն գօն-
սօլսու հիւմէթլիլէ, Բիւքեստան, չէհրի մէգ-

պուր եաղընընտա վաղը Սալամիսէ նագլիթ-
միշիմ տիր :

ԱԼԻ-ՐԷՏԻԿ .

Լոնտոն, 7 փետրուար . ախշամըն սաաթ
5 վե 10 տաղըգասընտա .

Կէլէճէք բաղար իրթէսի կիւնիւ հիւքիւ-
մէթ քէնտի էֆէքարընը, ինթիսապ մատ-
տէսի իսլահաթը հաղընտա պէեան իտէ՛նէք
տիր :

Ամէրիգա ճիւմհուրիլէթի Գօնկրէսի Թա-
րաֆընտան, գայիմէ աղչէնին թէնգիլի խու-
սուսունա գարը կէլինմիշ տիր :

Լիվըրուլ, Իգլիթ բամուղու 141-2, կէվ-
չէք :

ՀԱՎԱՏԻՍՍԹԸ ՏԱԽԻԼԻՍԵԷ

Բաղար իրթէսի կիւն վուգու պուլան Թէ-
պէտուլաթա տայիր, Պապը-Ավլէ շէրէֆ-
վիրուտ իտէն իսթթը Հիւմայունուն սուրէ-
թի միւնիֆէսի տիր :

ՍՈՒՐԷԹԻ ԽԱԹԹԸ ՀԻՄԱՑՈՒՆ

« Վէլիլի մէալի սէմիլիթ Ասլի բաշա .

« Պու տեֆա խըմմէթի միւլթէնա .

« պէհայի սատարէթին, սէնին միւլթէր .

« իւպ օլան սատարաթ ու ֆէթանէթ վե

« իւլիլէթին ճիւլէթիլէ, իւ հոէի լիւա .

« գաթընա, վե սէրասկէրիկին էհիլէթ

« վե միւլիւմաթը քեւմիլէսինէ մէպինի .

« Մէհէմմետ Րիւշտի բաշաեա, վե ու .

« մուրը խաթիլիլէ նէպաթէթինին վու .

« գուֆ ու ալիպաթլինէ պինաեա, ֆու .

« աւ բաշաեա, վե Մէհիսի ահքեւմը

« աուլիլէ լիւսաթլինին լիւսաթաթ ու քի .

« Ֆայլէթի միւլսէլլէմ օլան Էրեսուֆ

« ֆեւմիլ բաշաեա իհալէ վե թէվթիլի .

« վե իւլիս վե սէրասկէրի սաղըք Մէհէմ-
« մէտ բաշա վե Րիւս բաշանըն Մէհալիլի

« ալիլիլէ մէհմուրիլէթի նէպաթիլիլէ

« պիլթիլէնալ, իզթիլիլարը ինրա օ .

« լուսմուշ տուր : Ճիւլէնիլ պիլ իթթիլ .

« Ֆաղ մէսայիհի Սալթանաթը սէնիլէ .
« միգին պիթէվթիլիլէ Թէալեա հիւսնի
« բույլիլէ վե թէմշէթիլինէ զայլէթ ու
« տիգգաթ իլլէյէպինիլ . Հազգ Թէալեա
« հաղըթլէրի ճիւլմէի մուվաֆֆագ պու .
« եուրա տմին . »

— Մըրը վալիի վալեաշանը հաղըթլէ-
լէրի իտարաֆընտան, Սիւվէյիշ գանալըն-
տա պիրիսի հարպ, վե աիկէրի թիւճ-
ճար կէմիլէրի իշն իքի լիման ինչա օլուն-
մասը, 15 միլիօն ֆրանկա օլտուղու հալ-
տե պիր Ֆրանսիա իհալէ պուլտուլմուշ
տուր :

— Մանիտա Թարաֆընտա թէքրու-
րէն հայվանաթ գրըղընը գուհուր իթմէ-
լէ պաշամըն օլունալ, վե պիր չարէսի ի-
սէ պուլունամաղընտան, Նիլէ պուլ-
նուղու հայվանար վե տէվէլէր պիր գաշ
սաաթ գարֆընտա էօլմէքտե իմիշէր :

— Մուսուլ գայիմաղամը սէատէթու-
րէնան բաշա հաղըթլէրիլէնէ Բում-իլի
պէյլէր պէյլիկի բայէսի :

Տիվանիլէ գայիմաղամը սէատէթու-
րէնան բաշա հաղըթլէրիլէնէ Բում-իլի
պէյլէր պէյլիկի բայէսի :

Սիւլէյիլիլէ գայիմաղամը սէատէթու-
լու Էօմէր բաշաեա իլիթպէլի միլլի մի-
լանի :

Բիւրպէլա գայիմաղամը իզլէթլու-
Մէհէմմետ պէմէ միլի իւմէրալը թէվ-
ճիհ պուլտուլմուշ տուր :

Մ Ը Ս Ը Ր

Ալաֆրանկա յունվար 8 Թարիլիլէ Գաի-
րէտէն եաղըլտըղընա նէպաթէն, միլլէթ վե-
քիլէրինին միւտալէմէթ իւլրէ մէ՛նիսէ Թէ-
ճէմմը իթմէքտե օլտուղարը, վե սոն կիւն-
լէրաթ տալիլէ հալիլին թահսիլի ուլում ու
ֆիւնուն մէսէլէսի իլէ մէշղուլօլմուշ պու-
լունտուղարը սնլալըլմը տըր :

Շիմտիյէ գատար եալընըզ Գահիրէ վէ իսկէնալէրիէ չէհրէրինտէ ումուժա ալիտ մէքթէպլէր պուլունմագտա իտի . պու տէֆա եհրիլէր իշին պատիհալա օլտուղու հալտէ , ֆագաթ եալընըզ գուտրէթլէրի օլան քիմէս- նէլէրտէն պիր ուֆագ վէրկի ալընմագ իւզրէ , միւտիրիլէրին քեաֆֆէսինտէ տախի պիրէր մէքթէպլէր օլունմագ թէքլիֆ օլունմուշ տուր : Մէզքիւր մէքթէպլէրին իտարէսի էֆ- գաֆ խաղինէսի թարաֆընտան գայրըլմասը միւնասիպ կէօրիւմիւշ , վէ եազընտա վալի բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան 10,000 ֆէտտէն արագի վագֆ օլունմասընա հիմէթ պուլըրուլմուշ օլմաղլէ . վագա մէմուլ օլու- նամագ իսէտէ , ճէվալիի շէրիֆ վէ իմարէթ- լէրին թամիրաթ վէ իտարէլէրի տախի խա- զինէի մէզքիւրէտէն գայրըլմագտա օլտու- ղունտան , շահէտ իրատը մէսարիֆինէ զի- ֆահէթ իսէմէզ օլտուղու թագաիրտէ , միւ- շարիլէյ հազրէթլէրին մէրհամէթինէ միւ- րաճաթ օլունմագ օլուպ , էնալինին թա- սիլի ուլում ու ֆիւնուս մէսէլէսինէ տալի օլտուղու ապա պօշա չըզըլմագաճաղը մէ- մուլի գալիտէն պուլըրուլմուշ տուր :

Պաշլըճա րէճէպ 26 սընտա վուզու պու- լան մէճիսլէրի բէք տիգգաթա շահան տըր : Շէօյլէ քի , պիր չօգ միւլէթ վէքիլէրի , էեա- լէթլէրտէ , խուսուսի իլէ Մըսըրըն իշէրի ճի- վարարընտա վէրկի թօքլահանլար թարա- ֆընտան էնալիէն զուլում ու թէատտի վէ ղատտարըլզար վուզու պուլըրուլմուշ , վէ պուլըր պաշլըճա վէրկի թօքլահանլար- նըն պիր ֆէնա սուրէթտէ իճրա խիլմէսին- տէն նէլէթ իթմէքտէ օլտուղունու մէրտէ իֆատտէ վէ պէեան իթմիլէր տիր :

Պիրպիրլէրինտէն ուղագ պիր չօգ մահէլ- լէր եալընըզ պիր գապղիմալա իհալէ գըլընմըզ օլտուղունտան , չօգ վագըթ քէնտիլէր կիտէ- մէտիլէրինտէն , վէրկինին թահսիլինի քէօյ քէհնապընա հալալէ իտէրլէր . վէ պուլընա- ըն քեաթիպլէրի տախի էնալինին ճէնալէ- թինէ խիհանէթ իտէրէք , վէրկիլէրինին օն իքի գըսմընտա պիրի օլուպ , վէ հէր ալ թէ- տիլիէ իթմէքտէ օլտուղուրը մէպլաղէ պէտէլ վէրտիլէրի մագպուղ սէնէտինին զուրու- շունու էքսիք եազմագտա օլտուղարընտան , ֆագըր քէօյլուլէր սէնէ պաշլընտա վէրկիլէ- րինտէ պագաթէ կէօրիւպ , թէքրարէն թէ- մամլամագա մէճպուր օլուրլար :

Մըսըրըն աշաղը ճիվարարընտա գարիէ- լէր զիեատէ պիրպիրլէրինէ եազըն պուլըն- տուղունտան , վէ պինաէն ալէյ հէր վագըթ գապղիմալ քէնտիլի շալսէն կիտէպիլմէքտէ օլտուղունտան , պէօյլէ ուլընտուղուրը պիր ազ նատիր կէօրիւմէքտէ , վէ պու ճի- վարարտա առհուլէթ վէ իթիւրահաթ պու- լունտուղունտան , թապիաթը իլէ էնալիլէրի տախի էվէլէքլէրտէն զիեատէ թէրպիլէ վէ մալիւմաթ քէսպ իթմիլ օլուպ , ետլէրինի վէրիլէն մագպուղ սէնէտիլէրին չօգլար քէն- տիլէրի օգուեուպ թահզըր իտէպիլմէքտէ տիրլէր :

Շու սէրպէսթէ իլթարաթլար հագգըն- տա նէ գատար մէճ ու սէնա օգուեուպ սէ- զա տըր , վէ րէյիս հաղրէթլէրի քէնտիլէր տախի , էնալիլէ նէ գատար ղարարը իսէ , հիւքիւմէթ տախի ալի սուրէթտէ ղարար-

ը օլան մէզքիւր ֆէնալըզարըն տէֆի չա- րէսինի տիւլիւնմէք իշին պիր գոմիսիօնու մախսուս իգթիգասընը իգրար վէ պէեան ի- տէրէք , մէրգուճան վէքիլէրի թէչիլիք իյլէ- միլ տիր :

Իշթէ պէօյլէ ճէնարէթ պիրլէ տէմիր գուլ- լանարագ եարա սաղալըր . չու թահզըրաթ- լարտան քէնտի հիւքիւմէթինէ մալիւմաթ վէ էնալիսինէ տախի թէսէլլի հասըլ օլաճա- ղընտան , վալի բաշա հաղրէթլէրի օլ պագ- տէ իֆթիլար իյլէսէ սէզա տըր :

Գահիրէ :

— Մանգուլմէմիզին 239 նիւսիսէսինտէ Գահիրէ-Փարիզէնտէ թօքլանտի իեանէ տէֆթէրի իշինտէ , « Մ . Յովհաննէսեան , Մէլքեան վէ Սինանեան աղալար » տէ- նիլէճէք եէրտէ , սէհվէն եալընըզ « Մէ- լիքեան վէ Սինանեան աղալար » տէնիլ- միլ տիր :

— Տիւնքի Մանգուլմէմիզտէ Արմօնիա- տանալընարագ թէրճէմէ իտիլէն պիր կի- ըրիտ հալատիսինտէ , « բաշա հազրէթլէ- րի » տէնիլէճէք եէրտէ , սէհվէն եալընըզ « հազրէթլէրի » տէնիլմիլ տիր :

— Տիւնքի տօգթօր Մատթէոսեան հագգընտա նէչը իթտիլիմիլ իլան , չու- աթիտէքի սուրէթտէ օլաճագ տըր :

Տօգթօր Պարոնիկ Մատթէոսեան Սա- զըղ աղաճը ճատտէսինտէ Գարանլըզ սօ- զաղընտա , պիր նիւմէրօլու իսանէսինտէ շարչէմպիլ կիւնլէրի խալարաթ պագմագ- տա օլտուղու հէր նէ գատար պաթէն ի- լան օլունմուշ իսէտէ , պագը տօթթլըրը վէ միւշթէրիլէրի սալիլ կիւնլէրտէ կի- տիպ պօշ կէրի տէօնմէքտէ օլտուղարըն- տան , զիքը օլունան խալարաթ կիւնլէն- տէն պաշգա , ճիւմա կիւնլէրի էօյլէտէն ագաճա գատար իսանէսինտէ պուլընա- ճաղը իլան օլունտուր :

ԱՏԱՆԱ

Մանգուլմէմիզին 261 իշին էնալիլէրի տէր :

Պրոպատիկէ աւագան , հէր քէսին գու- լաղընը չաթ տէյի աշտը , մէյէր իսէ պիր թագըմ սէպաթ ու մէթանէթսիլ քիսէլէր « Աղթամարըն խաչատուրունու , Սիւնի Նի- « կոզոսունու , Մուշուն թէրսինէ միաբան- « լարը Պրոպատիկէ աւագանտա չալգայըպ , « վէ չէօյլէթի շագըլարըն սուրը հաւատք- « լարընը , սուրը լիւրալարընը սօղան կիպի « օթոտուգտան սօնրա , կէօնտէրէճէքլէր քի , « վարըն սիգտէ պէօյլէ ճէօմաթը էլէյին , « չալգայըն , վէ իշթէ օրդէ րուխաթ Պրո- « պատիկէ աւագանըն թաշլարընտանտա պի- « րէր մասունք եալըպ , ճէօմաթը սօղան « կիպի սօյուն տէյի » անլամըլար տըր . լաքին սօյունլարըն աղընա շաշարըմ քի , սօյունաճագ ճէօմաթ վար տըր տէյի պէլ- լէիլպ , կիւլէնէրէք սօյունլարըն իսէ , վա՛յ հալլէրինէ , վա՛յ չուլարընա . շիմտի ճէօ- մաթ կէօղիւնիլ էօյլէ պիր աշմըլ քի , Ալ-

լահ քէնտիլի կէլիպ սօյունուն տէր իսէ , սօ- եուլաճագլարըն եօգ տուր , նէրէտէ գալտը Պրոպատիկէ աւագանտան չըգմա չըպլաղլար : Չիւնքի էնալիմիլ , պունճա սէնէլէրտէն պէ- րու վէրտիլի փարալարընըն սէմէրէթինի կէօր- մէտիլինտէն պունտան սօնրա եալընըզ միւ- լէթիմիլին թէգատտիլմինէ ղայրէթ իտիպ չալըչաճագ տըր :

Լիլէր միլէթ իտարէսի , խաչատուրու Նիկոզոսու իսթէյէն վէ իսթէմէլէնտէ թէպ- տիլի մէզնէպ իթտիլէրինտէ , նէ թարիգ թուլուպիլի տէր իսէ , չու ճէվալը վէ- րիլիլ , չէօյլէ քի խաչատուրուն վէ Նիկո- ղոսուն հագգաղըլըրը իլէ եօլտուղուրը- լարը վէ սիրգաթէն ու ղասպէն իթտիլէ- րի հարաքեաթընապէճալարընը պիւլիլէն վէ եալսօտ իշիթմէյէն առէմ գալտը՝ մը , ֆա- րագա էկէր իսթէմէլէնլէր պուլընտա տախի , օ մագուլէ առաւար մէզնէպլէրինին թէն- պիլ ու թարիգաթը մուճիպլինէ իսթէմէլիլ աէտիլէրինտէ , տիմէք տիր քի , էլլէրինտէ հատըրը հիսապըրը հագգ վար տըր : Հագ- լը տալա տալիմա իթիպարը վէ հէր խրիս թիւան մէզնէպիտէ գապուլ իտէր , էմմա չու խալիլէրի մուլլագա իթթէրիլ , եօի- սա չէօյլէ պէօյլէ օլուրուլ տէր իսէլէր , (նասըլ քի իսթանալ թարաֆընտան հէր բօթա իլէ թալիմաթլար ալընօրլար իմիլ , եանի « չու թարիգտէ պուլընտան , պէօյլէ- ճէ բաթիլթիսանէնին կէօղիւնիլ գօրգու- տուն տէյի » վէ պու թալիմաթլար իսէ , մէվըր իճրայէ գօնուլմագա պաշլանմըլ տըր) օ մագուլէ առէմէր պիւլիլ օլունլար քի . հիշ պիր խրիսթիւնան մէզնէպիլ քէնտիլէրինի գապուլ իթմէթիքտէն պաշգա , բուլթէրէթթ- լէր տախի գապուլ իթմէյէ րույի իրգա կէօս- թէրէմէլլէր :

Սիստէ մայմուն թապիաթլը պիր չիք Սարգիս վար տըր քի հայրապետական վէ ա- ռաքիլական կանոնուն միւճիպլինէ լուծեալ տըր : Մէզքիւր տէր Սարգիս Սիստէ պու- լունան քիլիսէլէրտէ , պիրի պիրինէ մուղա- յիր , պիրինտէ Նիկոզոսու . կիրակոս կա- թողիկոս , վէ աիկէրինտէ , հանգուցեալ կաթողիկոս տէյի իշիլ իթմէքտէ տիր : Վէ տեղապալ իսէ հալեա կէլիպ օրալարը պիր նիգամա գօյմալը , օլտուղունտան զանն օ- լունուր քի , Հաճըն գալգալարըլա մէշղուլ օլմագտա տըր : Մէրգուլ տէր Սարգիս միւ- լէթէվէֆա կիրակոս կաթողիկոսուն էօնիւնտէ չօգ թիւրքիլէր , մանիլէր , չուգուր օվա հա- վալարը , Բէօր օղու , ալըզ ղարիպ վէ ղայ- րիհիւմ վէ ղայրիհիւմ չաղըրարագ կաթո- ղիկոսու էյլէնտիրին վէ իսթիլթահաթը եէ- րինտէ օլտուղունտան , չունուն պունուն է- վինի վէ պարգընը երգմեա չալըլըր : Մէր- գուլ Սարգիս օլ տէրէճէ խիհանէթլիլէրէ ճիւրաթ իթթի քի , էնօնօնտա Սիստի Նա- ճար Սարգիսին տախի էօլմէթինէ սէպէպ օլ- տու , վէ հալեա պու գատար առէմ բաթ- լիլթիսանէնին էմրինէ քարըն ղագաճագտա տըր : Իմտի պանլարըն իճապընա պագմագ տեղապալըն պօրճու տէյի՝ լի տիր :

Յարուլիւն եպիսկոպոս գաթօլիլթիլէրտէն սայքի տէօնտիլինտէ , նէքրէ սէօղլէրի չօգ եա , եանընա կիթտիկիլիլտէ , « Գարաշա ,

հէլէ շու հէրկիւն պատարագ իթմէտէն գուր-
թուլուգ: Պէնիմ եէնի գաթօլիք օլտու-
ղուտաւ, տայիմա Նիկոզոս եպիսկոպոսուն
գաթօլիքիքտէ գաթիմ գալմատըղնա կիւ-
ճէնիւր իտիմ, չիւնքի կարգաւոր ֆապ ու
զէմմ իթմէք եօգ, հէր նէ իտէր իսէն, եա-
նընտա քեար գալըր, վէլ հասըր սըրը էօր-
թիւսիւ տիւր, էմմա կէլ կէլէլիմ քի, պա-
տարագ կիւճ կէլիյօր: Վէ լաքին պէն չիւ-
տի իթէր իտէմ քիւսէյէ էնմէմ, քէյֆիմ
իթէր իտէ հիչ պատարագ իթմէմ, վէ էթ-
տիյիմ վագըթտաւա հէփսիսին աճըսընը պիւր-
տէն չըգալըրըմ, վէղայրիհիւմ վէղայրիհիւմ:

Իմտի շու ֆէյիլտէ առամ, օ ֆէյիլտէ
առամը օծել էթտի տէյի, էսկի Գօզան տէ-
վիլէրի կիպի գօրաքիյէ եութմալըմը, զո՞րն
առամ, եւ զո՞րն թողում: Հագգանիյէթ վա-
յիլէրիտէն (Մարգարիտ երկնից արքայու-
թեան) ըիսալէնին մուսանիֆի ֆաղիլէթու
Մկրտիչ վարդապետ խրիմեան էֆէնսի հաղ-
րէթլէրի, Սուրբ Աւետարանն «Դուք էք
աղ երկրի: Դուք էք լոյս աշխարհի» քէ-
լաժարընթ թէֆօրիտէ, ֆաղիլէթիւր կիւ-
րուհունու գապահաթլըլուր կիւրուհիյէ մաէն
միւսալի թութարագ, թէվէքէլի աճը սէրտ
չէքմէգ: Օլ զաթը ճէլիլ սըֆթթ աճուգար
վէ ֆիղան իտէրէք սէօյլէր: «Ողբալ պէտք
է այս տեղ ո՞վ պաշտօնակից եղբարք, ֆը-
րիտոս զմեզ լոյս կանուանէ, մեք տգի-
տութեամբ խաւար դարձանք: Իբրեւ լոյս
եւ ճրագ Տէր որոշեց զմեզ ուրիշներ լուսա-
ւորելու, մեր ազօտ լուսով նոյն իսկ մեր
անձն լուսաւորելու բաւական չենք: Քրիս-
տոս զմեզ աղ կը կոչէ, մենք մեր ընդա-
բոյս եւ եկամուտ անհամութեամբ անողի-
տան համարուեցանք, չունինք իրաւունք բո-
ղոքել, թէ ժողովուրդն յանդգնութեամբ ու-
տից կոխան առնելով կանապտուէ զմեզ հը-
րապարակներու մէջ (կամ որ ճիշտն է ֆը-
րիտոսի հրաման «Բայց եթէ ընկելու ար-
տաք» եւ կոխան լինել 'ի մարդկանէ ազ-
դիցէ») կը կատարուի մեր վրայ: Այլ պէտք
է աշխարհելով եւ սթափելով մտաբերենք
եւ մէզէն ինքնադատ լինելով վճռենք այս
դատաստան, թէ՛ մեր անպատուութիւն մեր
տգիտութեան երէսէն է: Երես 52.» Ալա-
նա սիվրիօնէք սազ, ալմաեանա տապուլ
զուրնա ազ, տէմիշ իտինիզ վագթի իլէ:

— . . . Խմբագիր .

Բերա, 1867 27 յունուար .

Բազմօգուտ լրագրոյդ յունուար 25
թուագրիւալ 2574 թերթին մէջ տեսնը-
ված ազգային Պաշտօնական ծանուցման
վրայ հարկ կըլայ մեզ քանի մը խօսք ուղ-
ղել Բերայի ժողովրդեան, որոյ կողմանէ
պատգամաւոր կարգուած եմք, անցեալ
դեկ. 11ի ընտրութեան եղանակին դէմ
ըրած բողոքն ու անոր անվաւեր համար-
ուելուն նկատմամբ ունեցած պահանջու-
մը վարչութեան լսելի ընելու համար:

Վարչութիւնը յիշեալ Պաշտօնական
ծանուցմամբ ըսել կուզէ թէ՛ դեկ. 11ի
ընտրութիւնը թաղեցւոյց հաւանու-

թեամբ եղած չըլալուն եւ ժողովուրդն
անորդէմ բողոքած ըլլալուն համար, այս
ընտրութեամբ 'ի պաշտօն կոչուած ան-
ձինք հրաժարած եւ նոյն օրուան կազ-
մութիւնը լուծուած է:

Հետեւաբար ժողովրդեան բողոքը յար-
գուած եւ պատգամաւորութեան պաշ-
տօնն ալ լրացած ըլլալով, կը մնայ մեզ,
. . . Խմբագիր, աղաչել զձեզ որ հաճիք
մեր շնորհակալութիւնը վարչութեան,
եւ ինդիք ժողովրդեան հաղորդելու մի-
ջոց հանդիսանալ պատուական լրագրոյդ
էջերով եւ ընդունել մեր յարգանաց հա-
ւաստին:

Յովաննէս Նղիսդարեան
Յ. Բ. Թագաւորեան
Տ. Վ. Տափուտեան
Յ. Մ. Փափաղեան
Յ. Ծ. Մէրեքմ գուլի

— . . . Խմբագիր .

Իւսկիւտար 30 յունուար 1867

Ազգային լրագրաց մէջ խառն ժողո-
վոյ Մեծ. Առեւտապետին ստորագրու-
թեամբ պաշտօնական նամակ մը կարգա-
յի, որ Բերայի Ազգային շինութեանց
պատմութիւնը կընէ:

Յիշեալ նամակին ինձ վերաբերեալ
կողմերը ըստ մասին տարբեր գոյնով
նկարուած ըլլալուն ինդիքն օտար մեկ-
նութեանց ենթակայ կըլայ: Ուստի այժ-
մէն սոյն երկուողիւս կը բողոքեմ անոր
դէմ, եւ կը պատրաստուիմ գործն ամեն
պարտադրեալ ճշգրտապէս հրատարա-
կել 'ի մօտոյ:

Իւսկիւտար 30 յունուար 1867
Ճարտարագէտ Միքայէլ Զարեան

ՆԵՎԻՅԷ

Ձրգան դեկտեմբեր այրն 27ինտէ
Հոթվել-Հափս չէհիւնտէ, Մ. Վիգթօր-
Հիւկօ նամտար շարին գայրմագտա օլ-
տուղու ֆուգարա չօճուգլարնա սէնէվի
էլպիսէ վէ օեուհնագ թէվլիսի շէնիկի-
նի սէյր ու թէմաշա իյէմէք իշին, մեր-
գուհուն խանէսինէ խայլեճէ պէվաթը
միւթէպէրէ թէճէմիւ իթմիշ իտի, ա-
տէթի գաւոթմէ իւզոն շու շէնիք էվլէ-
լա չօճուգլարա «սանտփիչ» թապիր օ-
լունան պիր լէզիլ թաամ. պէօրէք, մէյ-
վէ վէ շարապ իգրամլարը, սանիէն էլպի-
սէ թէվլիսի վէսալիսէն օեուհնագլար ի-
թասընտան իպարէթ իտի:

Էլպիսէլէր թէվլի օլունմագտան էվ-
վէլ Մ. Վիգթօր-Հիւկօ թարաֆընտան
հազըրուտա պիր նութգ իրատ օլունարագ
պունտան օն սէքիզ սէնէ մուգատուէմ
Փարիզին թըպիէ Ագաաէմիսար թարա-
ֆընտան չօճուգլարն հըֆը սըհհէթ-
լէրի հազըրտա նէշը օլունան պիր քի-
թապըն աճըեմլարըն տէր խաթըր իթ-
տիրէրէք, օլ պապտէ օլան թահըրգաթ-

լարտան անլաշըտըղնա նէգարէն, ֆա-
զըր չօճուգլարը էօլիւմէլիին մուճիպ
օլան իլէթլէրին էքսէրիսի լաւըղըլ թա-
ամլար իլէ պէսէնմէտիքլէրիտէն նէշէթ
իթմէքտէ օլտուղու, վէ հիչ օլմագտա այ-
տա պիր տէֆա մէրգուման չօճուգլար
էթ եէեհիպ շարապ իշէպիլէճէք օլտուգ-
լարը հալտէ, գաննօգսանըղը սէպէպին-
տէն գուհուր իտէն քեաֆիէի խասթա-
լըգլարտան վէ տէյիլ եալընըղ սըրաճայէ
տայիլ օլան իլէթլէրտէն, իլա ազըրիէր
իւֆիւնէթի, վէ պէյն խասթալըգլարտան
հըֆը ու վիգայէ օլմալարնա քիֆաեթթ
իտէպիլէճէկի պէեան օլունմուշ. վէ պուն-
լարտան պաշգա գան նօգսանըղընտան
չօճուգլար խիւննագ վէ սաիրէ կիպի նի-
չէ պուլաշըգ մարաղարա տիւշար օլ-
տուգլարընտան, այտա պիր տէֆա վիճու-
տի պէսլէյիճի եէմէքլէր եէտիքլէրի հալ-
տէ մէքըիւր պուլաշըգ իլէթլէրտէն տա-
խի հըֆը ու վիգայէ օլունապիլէճէքլէրի
անլաշըլմըշ տըր:

Իմտի, այտա պիր տէֆա թէմիզ եէ-
մէք եէմէլէրիտէն շու գատար մու-
հասէնաթ կէօրիւլալիւղիւ թագաիրտէ,
օն պէշ կիւնտէ պիւ օլտուղու հալ-
տէ տահա գիւտտէ մէնֆաաթը մուճիպ
օլաճաղը միւլահագաւընա մէսին, դըրդ
իքի նէֆէր չօճուգլարը պէսլէմէքտէ օ-
լուպ, մէրգումանտէն հէր հաֆթա պիր
նըսֆը եանի եիկիլմի պիր նէֆէրիքէնտի
խանէսինէ կէլիպ թտամ իթմէքտէ իմիշ-
լէր, վէ սէնէ պաշընտա, հէր զինկին չօ-
ճուգլարընք. քէնտի ֆամիլեալարընտան
կէօրտիքլէրի պիր ուֆագ շաղըգտան
մէրգուման ֆուգարա չօճուգլարը տալի
մահրու մ գալմամագ իշին օեուհնագլար ի-
թասընտ արգու իլէմիշ, զիրա չօճուգ
զըսմընքն սաղըղընա սէվինճ տախի գի-
տտէ հարտըմ իտէր տէմիշ տիր Վիգ-
թօր-Հիւկօ:

Իշպու շէնիք պէշինճի տէֆա օլա-
րագ իճրա օլունմուշ տուր:

Իսթանպուլտա տախի աճէպա նիշէ
ֆուգարա չօճուգլարը եէօվիէ գուրու
էթմէքտէն պաշգա պիր շէյ եէեմէտիք-
լէրիտէն վէ էքսէրի մէքթէպլէրիմիգտէ
զէնկին չօճուգլարընք եէտիքլէրի պիր
դաշ տիւլիւ թաամլարը կէօրիւպ հաս-
րէթ շէքրէք մահրուն վէ մէեուս գալ-
մագտա վէ պինտէն ալէյհ գան վէ վի-
ճուտ գայիֆըղընտան էնվայի խաստալըգ-
լարա տիւշար օլուպ, բէնչէիէճէլէ գուր-
պան կիթմէքտէ տիր:

Վիգթօր Հիւկօ կիպի պիր գաթը
շէօհրէթ շուարըն շու ֆագիլէթ ինտէն
միլէթիմիլինսաթ հաթ ալմասընը տալէթ
իլէտիքտէն սօնրա, իյի պէսլէնիլմէտէն
չօճուգլարըն էօմիւրլէրիին նէ մէր-
թէպէտէ թէհիլէքտէ օլմասընա տախի
տիգդաթ իտէրէք, իզմիտ գարիէլէրի

պիչարեկեանն չօժուգլարընն տէր խա-
թըր իւէ շիմտիյէ գատար իզհար իթ-
տիքէրինտէ զեհատէ շէֆգաթ ու մէր-
համէթ իպրապարընը տախի րէճա իտէ-
րիդ :

— Եէնի-բազար գաղապընտա քեային էպ-
րա նաշիյէսինտէ Մայտօլա գարիէյէլի Վա-
չու նամ խրիսթիեանըն պիր եաշընտա պու-
լունան էքքէք չօժուգլունու պէշիքտէ իքէն ,
մէրգուսուն պէպէմէքտէ օլաուղու պիր րէս
ճանապարը խանէսինէ կիրիպ , վալիտէսի տի-
շարտա պուլունտուղունտան , էքլ իտիպ ,
պիչարէեի թէլէֆ իթտիկի Եէնի-բազար գա-
լիմագալըընտան մէվրուտ թահրիթաթտան
անլաշըլըն տըր :

Պիշու :

Ա Ձ Դ

Ժիլ Պլաս անուն խրատական եւ զը-
ւարձալի վիպասանութեան երրորդ տետ-
րակը շարաթ օրը ցրուիլ սկսաւ : Կը յոր-
դորեմք նորա հրատարակիչը որ յաջորդ
տետարակները աւելի կանուխ հրատարա-
կելու համար պէտք եղած ջանքը 'ի գործ
դնէ , որպէս զի ընկերատէր հասարակու-
թիւնը իւր անհամբեր հետաքրքրութիւ-
նը յազեցնելու կարող ըլլայ :

Թ Ա Տ Ր Ս Ն Ն Ա Ո Ւ Մ

1867 ֆետր 1 ԶՈՐԵՔԵԱՅԹԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԱԸ 21/2

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ Ի ՀԱՆԳԷՍ ԵՒԱԾ
ԿԵՍԱՐ ՊՕՐՃԻԱ
ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԻՆԳ ԱՐԱՐՈՒԱԾԱ

Ձ Ա Ի Ե Շ Տ

ՆԻՔՍ ՆԻՔՍ 400 ՅՐԱՆՔ
ԿԱՄ

[ԳՆԱՑՈՂ, ՕՐԻՈՐԳԻ ՄԸ ՍԵՐԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՆՁԷՍԹԸՐ

ԼԻՎԸՐԲՈՒԼ ԲԱՄՈՒԳ ԲԻՅԱԶԱՍԸ

17 յոնիւնիս քէնէնիյէն :

Պու կիւն ախգ ու իթա օրթաճանա օլ-
տու իսէտէ , ֆիեաթլար բէք զիեատէ դա-
վի տիրէր , կէչէն հաֆթանըն ֆիեաթլարը-
նա թաթպիգան ֆիյաթլարտա պիր թէպտի-
լաթ եօգ տուր , պու կիւն սաթըն 8000 պալ-
եա , պուլարտան 2000 ի մատրապաղար ,
վէ թաշրա իչին տիր : պու կիւնքի ֆի-
եաթլար . Օրթա Պոյըտ 143-4 . Մօպիլ 147-8 .
Օրլէանս 151-8 . էյի ճինս Մըքըր 161-8 , Բէր-
նամ 155-8 . Տօլարա Սիւրաթ 121-4 . Պէն-
կալ 83-4 :

25 յոնիւնիս քէնէնիյէն :

Բամուգ բիյաչապը պու հաֆթանըն իչին-
տէ տուրկունճանա կիթտի իսէտէ , սաթը-
նը տախի սաթըն իթմէյէ բէք պիր մէյ-
լան կէօթէրմէտիւր . չիւնքի էվէլէթի ֆի-
եաթլարը կէօթէթմէքտէ տիրէր , Նիւ-Եօրգ
խապէրլէրի , այն 24 ինէ դատար եէթիչէն ,
ասըլ օրթա ֆիեաթլարը 541-2 սէնթ , օ մալ

Լիվըրբուլտ սաթըլտը 15 բէնեա իպրասը ,
Սիւյընտ ախգուլթասը երեւէ ճէթմէ օլաու ,
Ամէրիգան ախգ ու իթա օլաու ֆիեաթլ-
արտա պիր թէպտիլաթ օլմաեարագ , Պը-
րագիլէսկի ֆիյաթլար իւզրէ գալիտիր Մըքըր
ախգ ու իթա օլաու ճէթմէթլիճէ օլմագ-
տա տըր : սալքի կէչէն հաֆթանըն ֆիեաթլ-
արը իւզրէ , իղմիր 1-4 բէնա տիւզկիւնճէ
տիր : Հինտիյա ախգ ու իթա օլաու բէք ճիւզի օլ-
մագտա տըր , ճիւզի պիր տիւզկիւնիւք իւն ,
պու հաֆթանըն իչինտէ օլան սաթըն 42210
պալեա , պուլարտան 7790 թաշրա 2250 թի
մատրապաղար , վէ 52190 պալեա եէթ-
լի ֆապրիգալար իչին տիր :

Պու կիւն բիւչա դալի օլաու , վէ ֆի-
եաթլար տախի էսկի վէճէ իւզրէ տիր : վէ
բիւչանըն գարանըն իչիլիյէ մէյեալ տըր .
սաթըն պու կիւն 8000 պալեա , պուլարտան
4500 ի մատրապաղար վէ թաշրա իչին տիր :

Պու հաֆթաքի իտիլաթ 16461 պալեա .
պու սէնթը 121,272 . կէչէն սէնթ պու կիւն
248,547 պալեա օլաու տուր : պու կիւնքի
հազըր 478,500 պալեա , կէչէն սէնթ պու
կիւն օլան հազըր 424,460 պալեա :

26 յոնիւնիս քէնէնիյէն :

Պու կիւն պուլտա ալըլիւրիչէ իսթէք
ղիյատէճէ օլաու , վէ ֆիեաթլար բէք չօգ
գալիլէնտի , վէ բիւչանըն գարանըն տա-
խի բէք գալի տիր , պու կիւն սաթըն 40000
պալեա օլաու տուր , պուլարտան 5000 ի
մատրապաղար վէ թաշրա իչին տիր :

Ֆիեաթլար էսկի հալէ :

28 յոնիւնիս քէնէնիյէն :

Պու կիւն բիւչա կէրէյի կիպի գուլիլթ-
լէնտի վէ ֆիեաթլար գարանըն 1-8 եիւք-
սէք կէչէն հաֆթանըն ֆիեաթլարընտան (1-4
սըճագլըզ կէօթէրի պօրա թէլէկրաֆա-
րը) . պու կիւն սաթըն 42000 պալեա , 5000
ի մատրապաղար , վէ թաշրա իչին տիր : ֆի-
եաթլար , Օրթա Պոյըտ 147-8 . Մօպիլ 15 .
Օրլէանս 151-4 , էյի ճինս Մըքըր 161-2 , Բէր-
նամ 155-8 , Տօլարա Սիւրաթ 121-4 . Պէն-
կալ 83-4 :

29 յոնիւնիս քէնէնիյէն :

Ֆիեաթլարա ճիւզի պիր ֆարգ իւն պու
կիւն սաթըն 8,000 պալեա օլաու տուր , 2,
000 պալեա մատրապաղար իւն թաշրա
իչին , ֆիեաթլար թըպըր :

30 յոնիւնիս քէնէնիյէն :

(Մօպիլիս իսպիլ)

Պու կիւն բիւչա տուրկունճա վէ ալըլիւ-
րիչտէ օրթաճանա օլմուչ տուր : սաթըն պու
կիւն 8000 պալեա , 4,500 ի մատրապաղար
վէ թաշրա իչին տիր : Օրլէանս 151-4 , իյի
ճինս Մըքըր 161-2 , իյի Տօլարա 121-4 :

Ճաքօնու Նամայիգա նամ մէլէքէթլի-
տէ բէք պիլիւք պիր եանկըն օլմուչ տուր
քի , զիեանը 4,000,000 տան 5,000,000 տ-
լարա հիսապ օլունուր : Ճաքօն թիւճճարա-
րըն զայալարը բէք ճէթմէթլիճէ օլմուչ տուր ,
չիւն թաշրա եիւքլէմէ իչին քիւլիլթիլ ի-
բէք թօրլամըլարըն : մէլքիւր հարիգտէն
Լօնտանըն սիկուրթա չիւքթէթլէրի 476,500
Նօթօ Պրիթիլ (Սգրթլանտ) 52,000 , Բօյալ
79000 , Նօթլաշարան 69000 , Լօնտան Աշ-
ըրըն 45000 , Լօնտան վէ Լանկէսշայր 50000
Լիվըրբուլ Լօնտան , վէ Կօպ Սիկուրթա
գուլմաեալարը տախի 18000 իրա զիեան
իթմիլէր տիր :

ԷՄԹԱԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻԹԵԻ

Մահմուդիյէ	օգգապը	դրչիւր	դրչիւր
Աֆիօն բրիմօ	»	110-	250
Մազը սիյահ	»	15-	9-
Մազը ապլագ	»	8-	9-
Եաբաղը Անաթօլու քիլիլի	»	6-20	
Եաբաղը » Երզրանմըն	»	15-	14-
Ճէհրի բրիմօ	»	11-20	12-
Քիթրէ բրիմօ Եաբաղ	»	24-	27-
Բամուգ Ատանա	»	11-	10-
» Կէյլէ պիրինճի	»	121-2	
» Խարբուլթ	»	1030	
» Աճէմ Բուսիա	»	11-	
Քէօթայիս	»	12-	
Թիֆթիք Վան	»	22-	25-
Թիֆթիք Էնգարէ բրիմօ	»	40-	45-
Անիսօն Անատօլու	»	1-20	
» Բուլմէլի	»	4-	
» Սալըզ	»	7-30	
Պալ մուսու	»	24-	25-
Սալէպ	»	14-	15-
Մահլէպ	»	7-	
Գօյուն տէրիսի բրիմօ	»	6-20	
Քէչի » Թիլլիլի »	»	40-	11-30
Գօյուն տէրիսի Իքինճի	»	5-20	
Պիրինճի դօղա դուրու	»	160-	
Իքինճի » »	»	155-	
Ֆիլաթիւր պիրինճի	»	500-	550-
Տէմիրտաշ չէքի	»	500-	
Կիւրճի իրէյի Ուգա	»	500-	
» » Գարապաղ	»	250-	
» » Նօալի	»	550-	
Թալան քիլէ	»	58-	40-
» Տուրօ Բուլմէլի	»	25-	
Գըղըճա Թուրա	»	50-	
» Բուլմէլի	»	20-	
Խամայիլ	»	58-	59-
Արփա Խալալիլ	»	12-	14-
Արփա Բուլմէլի	»	14-	
Գօգօրօղ	»	18-	

ԷՄԹԱԱԹԸ ԷՃՆԷՊԻԹԵԻ

Գահլէ պիրինճի 400 օգգապը	դրչիւր	դրչիւր
» Իքինճի » »	850-	900-
» Իւչիւնճի » »	800-20	
Թօղ շէքէր Ֆրանզ 44 օգգապը	240-	257-
Շէքէր Հօլանտա » »	242-	254-
Գալալ » »	660-	650-
Չէլիք Իքի 00 » »	175-	180-
Չէլիք պիր 0 » »	100-	
Թիմուր , չըպուգ	»	
Կասըր Եուլապա » »	68-	70-
Թիմուր Եարմա չի- վիլիք » »	75-	76-
Սաճ Նիւմէքօ պիր- տէն 14 է դատար » »	115-	120-
Թէլ չէմպէր » »	90-	92-
Մօր պաղամ » »	60-	65-
Չաճը զըպըղ » »	47-	48-
Շապ Նիկիլի » »	70-	
Կէօղ թաշը » »	5-20	6-
Չիլիտ » »	125-	130-
Գըրմըզ շարապիտ » »	64-	65-
Գըրմըզ քիլէճլօր » »	12-	15-
Պիպէր » »	5-30	
Նըշապը » »	61-4	
Թէնէքէ Խաշ մարգա չիֆթէ սանտըղ » »	558-	540-
Բօմ Նիկիլի » »	11-	12-
Բօմ Ամէրիգա » »	9-	

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ՀԵՐԱԼՏԸՆ ԲԱՊԻՍԵՆԻՅԵ
ՊԵՏ-ՈՒԼԻՏԱ ՏՈՂՈՒՆ ԵՒԱՆ , ՅՈՒՅԵՐԱՆ ԱԳՅՈՒԼԷ
ՊԵՏԵՐԼԵՐ ԳԱՐԵՐԸՆԱ ՆՈՒՄԵՐՈ 467 :